

№ 1(15)/2022

Бел ар скі

настаўнік

2022 - 1(15)

Бел аду Кі настаўнік

„

„

„

„

ab_ba@poczta.onet.eu.
www.ab-ba.com.pl.

« Tok.FM. », —

Piotun.

Planeta

?

()

« »

« ».

».

«

« ».

Мікола ВАЎРАНІЮК

Мікола ВАЎРАНЮК

Ніна Адамюк (

) —

1958

— Ты ў дзяцінстве марыла стаць настаўніцай?

— Слаба. Пасля маіх першых двух класаў, якія я правучыўся не ў школьным будынку, які ў нас называлі Вялікай школай, а ў знятым пакоі ў хаце

Пашка, васьмігадовую пачатковую школу ў Тыневічах ліквідавалі. А разам з тым з'ехаў і Ялоза. Ты ўжо тады была ў ліцэі. Памятаю толькі такую карціну, пару гадамі раней, калі вясной ці восенню твая кампанія заседжвалася дапазна на лавачках, а тут раптам адзываўся з боку школы гул «эсхэлькі» (матацыкл польскай прадукцыі маркі SHL) і вы вобмельгам

З братам
Валодзькам

Шасцікласніца
з сяброўкай
Валяй Селіванюк
і братам Колям
(5 гадоў)

шугалі за плот. І там чакалі, пакуль кіраўнік Ялоза не скончыць свайго вечаровага аб'езду вёскі, каб зноў з шумам, а часта і песнямі вярнуцца на лавачку.

— Чаму Ты якраз пра яго спытала?

«
», —
: « !» — «
?» —
».

— Ёй жа дадому трэба было ісці кіламетры тры! Праз лес каля Лапухоўкі, а далей праз лугі! Ды і ў іх, на хутары ў Забалацці, тады яшчэ электрычнасці не было.

?

— Чаму пасля падставоўкі Ты выбрала эканамічны ліцэй у Бельску?

— ... „Monika“...

— ... з круглым шкельцам.

— Можа і так. Ты лепш памятаеш, бо — здаецца — Ты яго і купіла за свае ўжо грошы. Гэта ўжо мусіла быць пасля Твайго ліцэя, бо я тады вучыў Цябе курыць цыгарэты.

(смех)?

— Бо я не праявіў педагогічнага таленту. Зрэшты, не толькі Цябе не навучыў курыць, але і сам не навучыўся. А Ты адразу пасля ліцэя стала працаваць у школе?

— Ты ўвесь час даязджала ў школу з вёскі?

— Памятаеш, як хадзілі мы разам па кароў? У Смелянку або ў Замосце? Быў час пагаварыць пра ўсяку-ўсячыну, а яшчэ перадачу „Zapraszamy do Trójki” з транзістарнага радыёпрыёмніка па дарозе паслухаць...

З сяброўкамі
на вуліцы Вялікіх
Тыневічаў
(пачатак 1970-ых)

Betessa.

— Невыпадкава, бо гэта ж і быў ка-
аператыў Беларускага грамадска-
культурнага таварыства. У 1960-я
гады арганізацыям нацыянальных
меншасцей дазволілі ствараць свае
фірмы, каб такім чынам зараблялі на
культурную дзейнасць. Але ў 1970-я
памянялася палітыка дзяржавы і тыя
прадпрыемствы меншасным тавары-
ствам забралі.

— Цябе чакала ўжо месца ў школе?

1977

1978 —

— Чаму Ты навучала?

— І купіла мапед маркі Romet, каб туды даязджаць з Тыневічаў. Памятаю яго добра, бо потым ён прыйшоўся мне. Спраўны быў, лёгкі і шпаркі. Дарэчы, Ты там вучыла без вышэйшай адукацыі.

Молодзь з Вялікіх
Тыневічаў праводзіць
у войска Сяргея Леўчука
(канец 1970-ых)

— Хаця да Ласінкі ад нас намнога бліжэй чым да Гародчына, але Ты ўжо туды не даязджала.

— Вы не толькі сустрэкаліся, а Ты ў рэшце рэшт трапіш да яго ў школу. Але гэта будзе праз пару гадоў. Дойдзем і да таго. Раскажы аднак цяпер пра Ласінку, у якой Табе прыйшлося працаваць пад кіраўніцтвам... Андрэя Ялозы. Памятаў ён, што ты яму ў восьмым класе сказала пра прафесію настаўніка?

()
()

— Ты там адразу стала вучыць матэматыцы?

З вучнямі
ў Ласінцы

?

— Ты раілася з бацькамі, калі ішла працаваць у школу?

30

« ».

З вучнямі ў Ласінцы

— Я памятаю, што тата з гонарам гаварыў: «Ніна ўмее разабрацца з найгоршымі хуліганамі». Не ведаю, адкуль ён ведаў, мо хто пераказваў, што Ты трымаеш парадак на ўроках. І хіба імпанавала яму, што вучыш матэматыцы.

LZS (

).

— А як было з нашым літаратурным дэбютам на старонцы «Белавежы»? То Ты паслала свае і мае вершы, бо ж не я.

З мужам
Уладзімірам,
сынам Пятрусём
і стрыечнай сястрой
Раісай Ляўчук
на лаўцы ў Чыжах

« ».

(смех).

— Я да сёння маю сталінскія выданні Купалы і Коласа з пячаткай бібліятэкі ў Ласінцы. Давай, аднак, вернемся да Цябе. Чыжы Табе ўсё-такі былі суджаныя. Выйшла Ты туды замуж і стада працаваць у школе, дырэктарам якой быў Эдвард Бай...

— ... стагоддзе Купалы і Коласа. Я прадстаўляў там бібліятэку ў Ласінцы?

БЕЛАВЕЖА

СТАРОНКА ЛІТАРАТУРНА-МАСТАЦКАГА АБ'ЯДНАННЯ ПРЫ ГП БГКТ № 290

МІКАЛАЙ ВАЎРАЊОК.

Нарадзіўся 2 VII 1966 года. Жыве ў Вялікіх Тыневічах. Закончыў пачатковую школу ў Клейніках, а цяпер вучыцца ў агульнаадукацыйным ліцэі № 9 у Гайнаўцы. Многа часу прысвячае роднай мове і сам займаецца па беларускай літаратуры.

НІНА ВАЎРАЊОК

Нарадзілася 1 VIII 1958 года, родам з Вялікіх Тыневіч. Закончыла эканамічны ліцэй у Бельску. Працуе настаўніцай у пачатковай школе ў Ласінцы і вучыцца на завочным курсе матэматыкі філіяла Варшаўскага ўніверсітэта ў Бельску.

* * *

Пуста ў галаве —
Ізноў прайшоў дзень,
Які я праспаў.

Чаму ніколі
Не магу папасці ў каляну,
Якой ідзе жыццё?

Напэўна заўтра
Знайду загублены той плях
І стане лягчэй.
Ды каму?

* * *

Не — зноў не знайшоў
Напоўненага сэнсам слова,
Сардэчнай ветлівай рукі.

А мне здаецца —
Я нешта сам згубіў,
У пуштаце затраціў.

Няўжо на нашай
Стомленай Зямлі
Няма сяброўства
І кахання?

Мікалай Ваўранюк

* * *

Ты — як зорка яркая,
Як сонейка светлае
Уносіш у хату маю
Цяпло душы сваёй.

Мы хадзілі той спежкаю —
Я — з адной, ты з другой стараны.
І хоць часта віталіся ўсменшкаю,
Ды зусім мы чужымі былі.

А твой позірк больш ветлівы
Увайшоў углыб маёй душы
І мне стала нейк сорамна
Ад вялікай тваёй прастаты.

* * *

Нічога, што сэрца баліць,
Ізноў крываваць раны.
Глянь у акно — ужо вясна!
Заціў бэз і каштаны.

Вясна — сястра надзеі
Можа пальчыць і мне сэрца?
І скажа яму забыць
Пра слёзы, пагрозу смерці.

Ніна Ваўранюк

— А яшчэ ж Ты працавала ў бельскай «тройцы».

1999 2001,

24

— А потым Вы пераехалі жыць у Нарву і ты стала дырэктаркай Пачатковай школы ў Трасцянеццы.

— І гэтага Табе жадаю: спакою. Дзякуй за размову, сястра.

Размаўляў Мікола ВАЎРАНЮК

Вялікдзень 1996 года ў Вялікіх Тыневічах. Дзеці злева: Алік Ваўранюк, Аня і Марта Адамюк. Дарослыя: Аліна Ваўранюк, Васіль Адамюк, Марыя Ваўранюк, Уладзімір Адамюк, Уладзімір Ваўранюк, Міраслаў Ваўранюк, Ніна Адамюк

« »,

1

« — -
 ' - ' -
 ' - ' -
 ».²

„Inni”. Mniejszość białoruska na Podlasiu. Perspektywa politologiczna

2021 . Na wstępie należy stwierdzić, że Białorusini jako grupa narodowa nie utrwaliłi się w polskiej pamięci zbiorowej. Na tle innych sąsiadów nadal pozostają stosunkowo mało znani, a fakt, że nazwa Wielkie Księstwo Litewskie obejmowała w przeszłości zarówno Litwę, jak i znacznie większą i ludniejszą Białoruś może prowadzić do terminologicznych niejasności³. terra incognita

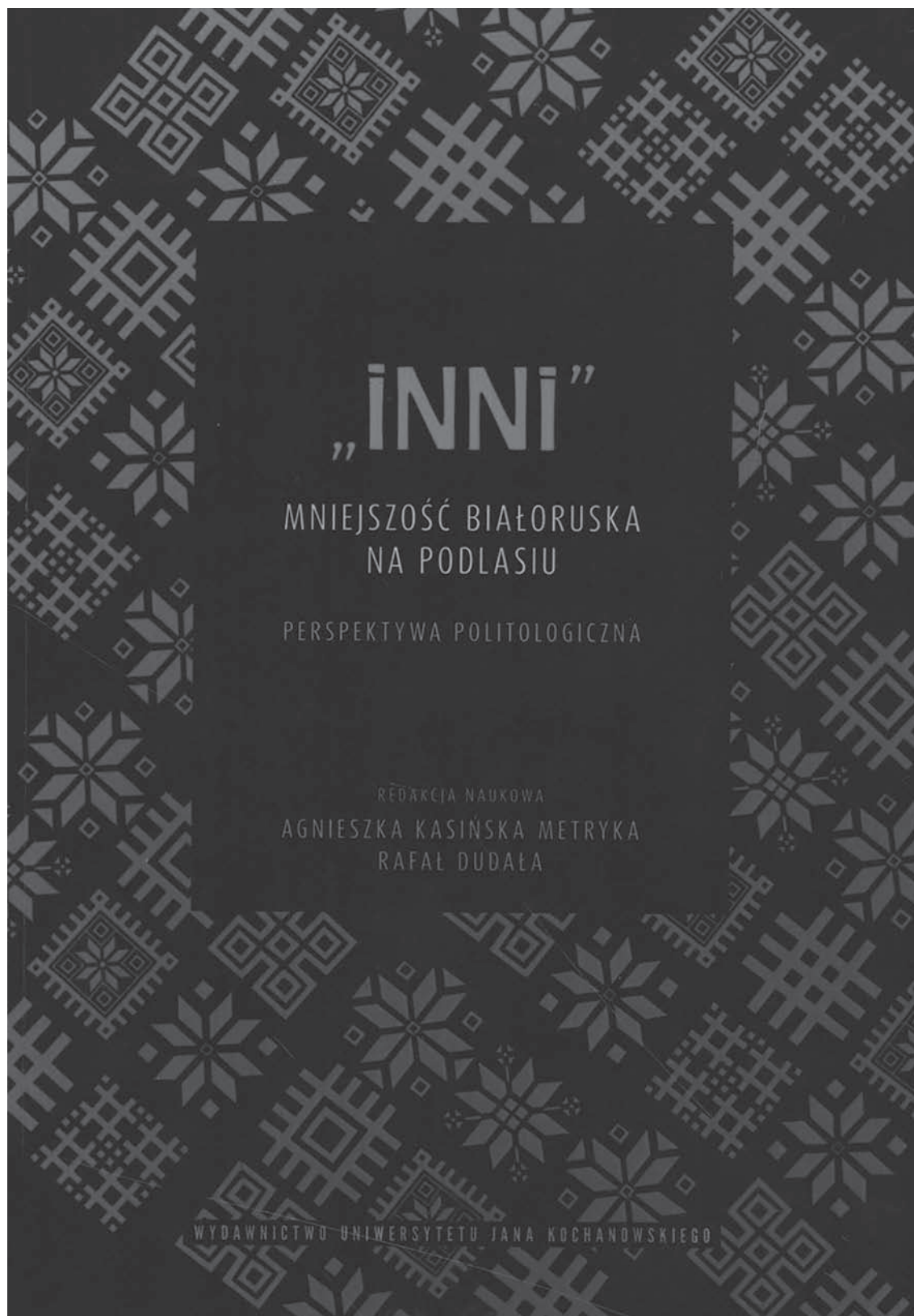
()

« »,
 :«

¹ „Inni”. Mniejszość białoruska na Podlasiu. Perspektywa politologiczna, red. naukowa Agnieszka Kasińska-Metryka, Rafał Dudała, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2021.

² Z recenzji prof. dr. hab. Eugeniusza Mironowicza.

³ „Inni”, s. 10.

»⁴.

:«

»⁵.

:«

...»⁶.

rowa białoruskość,

folde-

wość,

folderową wielokulturo-

1989

: Po okresie lat 90. minionego wieku, obfitujących w wiele twórczych inicjatyw podejmowanych przez nowo powstające organizacje, obecnie sytuacja wydaje się ustabilizowana, gdzie każda z organizacji prowadzi sobie właściwą aktywność kulturalną, oświatową czy religijną. Jednak pomimo tego zaangażowania daje się zauważyć coraz wyraźniej postępującą asymilację ludności białoruskiej, co z kolei przyczynia się do znacznego osłabienia ich działalności: zmniejszyła się oferta podejmowanych

⁴ Ibid., s. 255.

⁵ Ibid., s. 269.

⁶ Ibid., s. 60.

inicjatyw, spadła liczba biorących w nich udział uczestników, zawęża się grono działaczy zainteresowanych upowszechnianiem białoruskich wartości narodowych.⁷

8.

«...»,
 , słu-
 żącej nie tylko celom naukowym, lecz także mającej uwrażliwić na „innych” wokół nas. Innych nie znaczy obcych⁹.

(ak)

- 7 Ibid., s. 252-253.
 8 Ibid., s. 8.
 9 Ibid., s. 27.

« »,
« »
!

*Ад сябе прапаную тлумачэнне некаторых слоў.
Аліна Ваўранюк*

Аліна ВАЎРАНЮК

Смачная азбука Скорагаворкі

А а

Б б

В в

Г г

Д д

Aa

Е е

Ё ё

Ж ж

З з

И и

Й

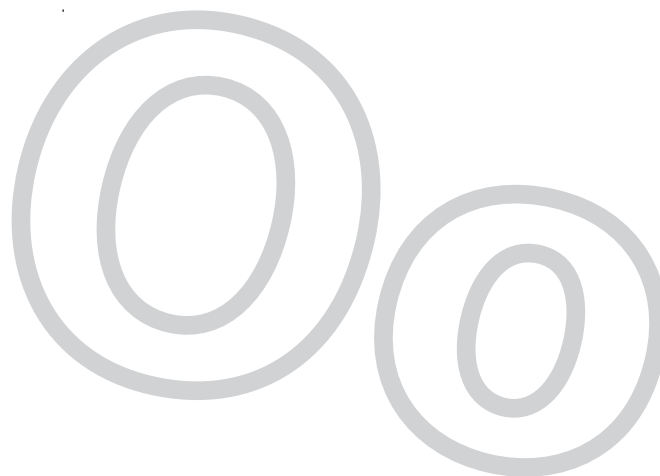
К к

Л л

М м

Н н

О о

Пп

Рр

Сс

Тт

Уу

Ў

Фф

Хх

Цц

Чч

Шш

? !

Ы

Ь

Ээ

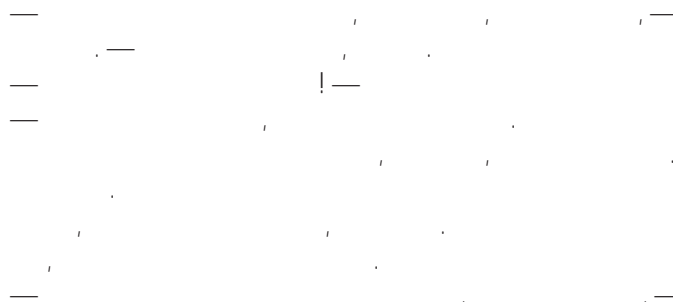
Юю

Яя

Уладзімір Скарынкін

1-3

Даір Слаўковіч

Мне няма яшчэ пяці,
 Я хачу хутчэй расці,
 Я люблю папрацаваць,
 Дома ўсім дапамагаць.
 Я чакаў матулю з працы
 І рашыў падрыхтавацца, —
 Трэба ёй дапамагчы
 І аладачкі спячы.
 Я мукі насыпаў, соды,
 Яек, масла, трохі мёду,
 Папярчыў і пасаліў,
 Трохі супчыку падліў.
 Паглядзеў я — нешта мала,
 Ды падкінуў круп і сала,
 Даў кату пакаштаваць,
 Ён як кінуўся ўцякаць!
 Я стараўся для бабулі —
 Мыў на кухні я каструлі,
 Доўга мыў і шараваў —
 Шмат вады паналіваў.
 І каструлькі паплылі
 Па вадзе, як караблі,
 Бабка ў кухню зазірнула —
 Ледзь сама не патанула.
 Не сварылася матуля,
 Не журыла і бабуля,
 І ты, тата, не крычы —
 Я ж хацеў дапамагчы...

Марына Ермачэнка

Пажайцелі дрэвы,
 Жоўтыя кусты.
 Кружыцца ў паветры
 Лісцік залаты.

Нам здалёк здаецца,
 Быццам ён жывы,
 Матэльком садзіцца
 На дыван травы.

Алёша Мінін

Сонейка не свеціць,
 Зябка ружавее.
 Лісце носіць вецер,
 Блізка ўжо завеі.

Пакладу лісточак
 Жоўты за акно я —
 Будзе ў мяне ўзімку
 Сонца залатое.

Наташа Раманенка

Меў Валерка
 Дзве цукеркі,
 А Ларыска —
 Ні ірыскі.
 — Дай адну хоць,
 Падзяліся! —
 Не стрымалася Ларыса.
 З'еў Валерка
 Дзве цукеркі,
 А Ларысцы
 Даў паперкі.
 — Ах, ты так?! —
 І з той хвілінкі
 Не сябруе з ім дзяўчынка.
 А малюе дзіва-звера:
 Хай укусіць той Валеру!

Расціслаў Бензярук

Завітаў да Васі ранкам
 Лепшы сябар Косця.
 Выхадны ў садку сягоння.
 Косця ў Васі — госцем.

Вася яблыкі, ігрушы
 Дастае з буфета.
 І раскладвае на столік,
 Як дарунак лета.

Елі дружна, з апетытам.
 І Косця зазначыў:
 — Нашы яблыкі, ігрушы
 Выраслі на дачы.

Сціхлі ранкам на двары
 Галасы-званочкі.
 Дзеці ў хованкі гуляюць,
 Ходзяць ціха, моўчкі.

А Антось за кусцік стаў,
 Тайна пазірае,
 Хаваецца хто куды —
 Міша, Косця, Рая.

Як заўвагу ён пачуў,
 Сцішана рагоча:
 — Каб не бачылі мяне,
 Вы закрыйце вочы.

...

Захацелася Валерку
 Па абедзе мыць талерку.
 Цёплаю вадой з-пад крана
 Мыў ахвотна і старанна.
 А, памыўшы, выцірае,
 А яна, нібы жывая,
 Слізганула з рук ягоных
 І... разбілася са звонам.
 Устрывожаны Валерка:
 — Новая ж была талерка.
 Што скажу я маме, тату?
 Я зусім не вінаваты.

— Што ты ў садзік не хадзіла? —
 Запыталі ў Наты.
 Памаўчала яна крышку:
 — Мама вінавата.
 — А чаму?
 Маўчыць дзяўчынка,
 Потым кажа шчыра:
 — Не хварэла б, каб матуля
 Не дала... «Пламбіру».

?

Чуў ад таты Коля:
 — Дождык сее, сее...
 Што ж гэта такое,
 Ён не разумее.

Надыйшлі хмурынкі,
 Крыху пацямнела,
 Бліснула маланка,
 Злёгка загрымела.

Выбег ён на ганак —
 Падалі дажджынкі —
 І прасцёр далоні,
 А на іх — расінкі.

І такі вясёлы
 Ён бяжыць да таты:
 — Дожжык сее, сее,
 Дзе ж яго зярняты?

Выхавацельніца кажа:
 — Апранайцеся лягчэй,
 На прагулку пойдзем, дзеці,
 Сабірайцеся хутчэй.

Высыпалі ўсе на дворык,
 Ранак сонцам зіхаціць.
 Толькі Зоя засмучона,
 Прыпынілася, стаіць.

На яе сябры зірнулі
 І ажно здзівіліся,
 Вова мовіць: «Чаравікі
 Зоі пасварыліся.

Глянцавітыя наскі
 Разышліся у бакі.

Пераблытала абутак,
 Выйшла так з пакоя».
 Зоя крышку счырванела:
 — Ну і што такое?

Чаравікі паміру я, —
 І яна ўсміхнулася.
 Села хуценька на ганак
 І... пераабулася.

Камякамі падаў снег,
 Замятаў дарогі.
 Крочыў з садзіка Алег,
 Затаміў ён ногі.

Прыпыніў ля дома крок,
 Радасны, цяглівы,
 Снегу выказаў напрок:
 — Ну ты й дураслівы!

Матацыклы і машыны
 Пралятаюць безупынна.
 Святлафор зялёным вокам
 Міргануў — і ўсё навокал
 Сціхла. Чэргі пешаходаў
 Крочылі без перашкоды.
 Борздзенька ішоў Мікола,
 Бо яго чакала школа.
 Толькі на асфальт ён выйшаў,
 Ля бабулі крокі сцішыў.
 Прыпыніўся і пачціва:
 — Я дапамагу ісці вам.
 І вядзе яе паволі.
 — Дзякую табе, саколік.
 І нясе нялёгка кошык:
 — Дзякуй, дзякуй, мой харошы.
 Ён у школе па сакрэту
 Расказаў сябрам пра гэта.
 — Што ты добры, — гаварылі, —
 Каб другія пахвалілі.
 Хлопчык з радасцю зазначыў:
 — Што я добры, нехта ж бачыў.

Паўлюк Прануза

Бывай, наш любімы садок!
 Бывайце, пясочніцы й мішкі...
 Спяшаемся мы на ўрок,
 А ўранцах — пеналы і кніжкі.

Бывай, наш любімы садок!
 Тут гульні закончаны нашы...
 І кліча вясёлы званок,
 І наша даедзена каша.

Любімы садочак, бывай!
 Ты сніцца нам будзеш уночы...
 І ты хоць калі ўспамінай
 Пра нашы вясёлыя вочы.

Давайце, давайце гуляць,
 Валодзька, Алінка і Саша!
 Нас будзе ў садочак вяртаць
 Вось гэтая песенька наша.

*Птушаняткі падростаюць —
І гняздзечка пакідаюць,
І да сонца адлятаюць:
Надакучыла сядзець!
Хай тым радасна расцеца,
Хто ў садочку застаецца —
Ну, а нам пара ляцець.*

Іван Ждановіч

*Травы ў кроплях срэбнае расы,
Дрэвы непрыкметна пажайцелі,
Заціхаюць птушак галасы, —
І валга з малінаўкай адпелі
Песні, што звінелі на зары
І будзілі сонечнае ранне:
Птушкі адляцелі да пары,
Каб вярнуцца ўвесну на спатканне.
Кружацца і падаюць лісты —
Ліпавы, бярозавы, кляновы,
І плыве, плыве туман густы
Ў задуменны ранак вераснёвы.*

*Дожджык, дожджык-грыбасей,
Не лянуйся: сей і сей,
Шчодро палівай дубы,
Каб спарней раслі грыбы,
Дужыя, крамяныя,
Кожнаму жаданыя.
Я вазьму лазовы кошык,
Навастру сталёвы ножык,
Абыду ўсе хмызнякі
І знайду баравікі.*

*Так уласнае заданне
Я выконваю шторання.*

Сяргей Грахоўскі

*Сохнуць кветкі,
Жоўкнуць травы —
Вее вецер*

*Неласкава,
З дрэў сілком
Лісты зрывае,
Сум і скруху
Навявае.*

*Ды надарацца
Часіны:
Пад асеннім
Небам сінім
Пралятаюць
павуціны
І садзяцца
На асіны,
І на вольхі,
І на сосны.
Павукі
Паркаль дзівосны
Ткуць,
Прыгожыя тканіны
Расцілаюць
На даліны,
На бэльнэг,
Лазу, асокі
І ўзнімаюць
Да аблокаў.*

*Лета бабіна —
Лагода —
З цёплай ласкаю
Пагода:
І не холадна,
Не парна,
І не гарача,
Не хмарна.*

*Ублакіце
Хоць купайся
І глядзі,
І суцяшайся...
Чырванеюць
Арабіны,
Спеюць
Ягады ажыны,
Выглядаюць
З-пад ігліцы
Ў кропельках расы
Брусніцы.
Восень —
Шчодрая багаццем,*

Гарбузоў
У сельскай хаце
І паўнютка
Памідораў,
Сліў і яблык,
Грушаў — горы.

Надышла для вучняў
Праца,
Школа кліча
Іх старацца,
Каб у дзённіках
Пяцёркі
Не сыходзілі
Ў Рыгоркі,
Ні ў Аксінні,
Ні ў Дзям'яна,
Першакласніка
Рамана,
Другакласніка
Сымона
І паслушнае
Алёны.

Позняй восенню
Зазімак —
Час канікул,
Адпачынак,
Калі
Першыя сняжынкі
Лётаюць,
Нібы пярэнькі,
І ў дзяцей
У яснавокіх
Палымнеюць ж
Жарам шчокі.

Ходзіць сонейка
І свеціць
І працуе —
Хто прыкмеціць?..
Вечна ў клопатах
Занята,
Сее ўсім
Добра зярняты.
Цуда-промні —
Залацінкі,
Што мільгаюць,
Як іскрынкі.

Авяр'ян Дзеружынскі

Вам прызнаюся, люблю,
Каб мяне хвалілі.
Нешта важнае раблю
Кожную хвіліну.

Як вазоны палівала,
Я вады не шкадавала.
Так старанна паліла,
Што ў падлогу заліла.

На пліце абед варыла,
Не зварыла, а спаліла.
Вінаваты тэлефон —
Да сябе паклікаў ён.

Як зарадку я рабіла,
Лямпу скінула, разбіла,
З братам пасварылася —
Дужа замарылася.

Пачаў насіць Міколка
Мабільны тэлефон.
І ведае ўся школа:
Заганарыўся ён.

І кніжак не чытае
Ўжо з моманту таго,
Як «цацка» дарагая
З'явілася ў яго.

Мабільнікам заняты,
Прыгоды стаў шукаць
І школьныя заняткі
Спакойна прапускаць.

Цяпер няма ні ў школе,
Ні дома ціхіх дзён...
Вось што прынёс Міколку
Мабільны тэлефон.

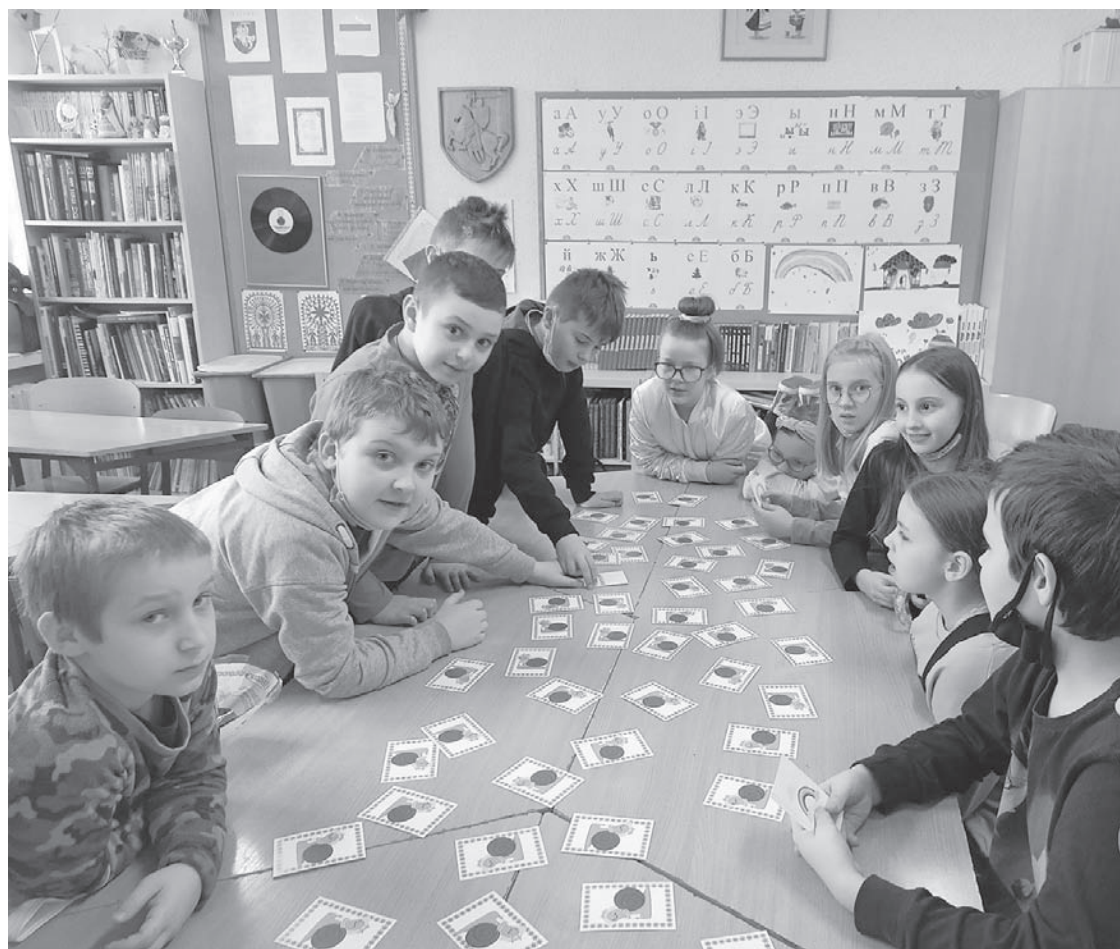
Васіль Жуковіч

) , (?" -
 ?
 гульняў".
 jau.net
 //www.instagram.com/galko_n_/,
 праекта „Скарбонка
 skarbonkaguln-
 " FB
 : граматычныя (, тэматычныя (, навучаль-
 ня (),
 „на ўсялякі выпадак“ ().

()

" () " ()

—),,, "()
" " " " "

Наталля Галко

PS.

Спектакль "Піпі" знойдзеце
тут: <https://www.youtube.com/watch?v=9Qgh1L8M00M>

1 //

Томі ?

Піпі

Томі

Піпі . !!! ?

Томі

Піпі « » ?

Томі !

Піпі !

Аніка ?

Піпі

Томі !

Піпі !

Томі ! ?

Піпі

Аніка !

Піпі

Аніка ?

Піпі

Аніка

Піпі

Аніка ?

Піпі

Томі !

Аніка

Томі ?

Піпі

Томі ?

Піпі

Аніка ?

Піпі :« ».

Томі

Аніка

Піпі ?

Томі

Аніка ?

Піпі ?

Томі

Піпі !

Томі

Піпі !

Томі !

Піпі !
 Томі ?
 Піпі ?
 ... !
 Аніка ,
 Піпі ?
 Аніка ?
 Піпі ...
 Томі !
 Піпі
 Томі
 Спадарыня Сэтэргрэн ! !
 Аніка !
 Піпі !
 Піпі
 Спадарыня Прысэліюс ! !
 Піпі ? !
 Спадарыня Прысэліюс
 Піпі « » . « » ?
 Спадарыня Прысэліюс
 Піпі ! !
 Спадарыня Прысэліюс ! ?
 Піпі ?
 Спадарыня Прысэліюс ? ?
 Піпі !
 Спадарыня Прысэліюс
 Піпі ? ?
 Спадарыня Прысэліюс

Піпі
Спадарыня Прысэліюс ? ? ?
Піпі !
Спадарыня Прысэліюс ! ?
Піпі !
Спадарыня Прысэліюс !
Піпі ?
Спадарыня Прысэліюс !
Піпі ?
Спадарыня Прысэліюс
Піпі
Спадарыня Прысэліюс ...
Піпі ?
Спадарыня Прысэліюс ? ?
Піпі !
Спадарыня Прысэліюс ...
 « ?»
Піпі :«
 ».
Спадарыня Прысэліюс !
Піпі ?
Спадарыня Прысэліюс
Піпі
 * * * * *
Піпі лічыць ...
 ...
 ...
Гром !
Блум !

Піпі
Гром ?
Піпі
Блум !
Гром ?
Піпі
Гром ... ?
? ?
Піпі
Блум ?
Піпі
Гром
Блум
Гром
Блум !
Піпі
Гром
Блум !
Піпі ?
Блум
Гром
? ?
Блум ? !
Гром ! !
Піпі ! !
? ?
... !
Томі ?
Аніка ?
Томі !
Аніка ?
Піпі
Аніка ?
Піпі ?

Томі
Піпі
Аніка
Томі
Аніка
Піпі
Аніка ?
Піпі ?

Аніка
Томі !
Аніка ?
Піпі ?
Томі
Піпі !
Аніка ! !
Томі !
Піпі ! !
Аніка ?
Піпі ?
Аніка
Піпі
Томі
Піпі ?

Аніка
Томі !
Піпі
Гром !
Блум
Гром ?
Піпі
Гром ! — ! - - !
Блум ! ! !
Піпі ? ?
Гром

Піпі
 Гром
 Піпі ?
 Гром ?
 Піпі
 Гром ?
 Піпі ! !
 Гром ! !
 Піпі !
 Гром
 Блум
 Піпі ?
 Гром ...
 Піпі !
 Блум !
 Піпі !
 Піпі ? ? ?
 Гром
 Блум
 Гром !
 Блум ...
 Піпі !
 Гром ! !
 Блум !
 Піпі ! !
 Разам !
 Піпі ! ? ? ! !

2 //

Ларсан
 Кланг
 Ларсан ? ?

Кланг
Ларсан !
Піпі !
Кланг
Ларсан ?
Піпі ?
Ларсан
Піпі !
Кланг !
Ларсан
Піпі
Томі, Аніка
Піпі ?
Кланг
Піпі ? ?
Ларсан
Піпі
Кланг !
Томі
Аніка !
Кланг !
Ларсан
Піпі
Кланг !
Ларсан
Піпі ?
Ларсан ? ?
Піпі
Кланг ! ! !
Піпі
Ларсан ! !

Піпі ?

Кланг ?

Піпі

Кланг

Піпі

Кланг !

Ларсан

Піпі ! !

Кланг

Ларсан

Піпі

Аніка ?

Томі

Аніка

Томі

Аніка

Томі

Аніка

Піпі

Томі ?

Піпі

Аніка ?

Піпі

Томі

Піпі

Піпі ! ?

Настаўніца

Піпі !

Настаўніца

Піпі

Настаўніца

Піпі
Настаўніца ?
Піпі *свішча*
Настаўніца
Піпі !
Настаўніца ?
Піпі
Настаўніца « ».
Піпі ! « »! ! ?
Настаўніца
Піпі ?
Настаўніца
Піпі ?
Настаўніца ?
Піпі ?
Настаўніца !
Піпі !
Настаўніца
Піпі
Настаўніца
Піпі ! ?
Настаўніца ? ?
Піпі ! ?
Томі
Настаўніца
Піпі ? ?
Настаўніца !

Піпі — ?
 ? ? ?
 Настаўніца !
 Піпі
 Настаўніца ?
 Піпі ?
 Настаўніца
 « ».
 Піпі
 Настаўніца « ».
 Піпі
 « », !
 Настаўніца !
 Піпі
 Настаўніца
 Піпі ?
 Настаўніца
 Піпі
 Настаўніца ?
 Піпі
 Настаўніца
 Спадарыня Гранбэрг ! !
 Спадарыня Сэтэргрэн
 Спадарыня Гранбэрг
 Голас Піпі ! !
 Спадарыня Сэтэргрэн !

Спадарыня Прысэліюс ?
Піпі ! ! ! !

Спадарыня Сэтэргрэн !
Піпі !

Спадарыня Сэтэргрэн
Аніка
Томі ?
Піпі ! ?

Спадарыня Прысэліюс ?
Піпі ?
Спадарыня Гранбэрг
Піпі !
Аніка !
Спадарыня Сэтэргрэн
Піпі !
Спадарыня Сэтэргрэн ?
Піпі ?
Спадарыня Сэтэргрэн
Піпі !

Спадарыня Сэтэргрэн
Піпі
Спадарыня Гранбэрг !
Спадарыня Прысэліюс
Спадарыня Гранбэрг
Спадарыня Сэтэргрэн
Піпі
Аніка ? !

Піпі
 Аніка !
 Піпі !
 Томі !
 Піпі !
 ?
 Спадарыня Сэтэргрэн !
 Піпі
 Спадарыня Прысэліюс
 Спадарыня Сэтэргрэн ! ?
 Спадарыня Прысэліюс !
 Спадарыня Сэтэргрэн !
 Спадарыня Гранбэрг
 Спадарыня Сэтэргрэн
 Піпі
 Аніка ! ?
 Піпі ! ! !
 Спадарыня Сэтэргрэн !
 Піпі !
 Спадарыня Сэтэргрэн ! !
 Аніка !
 Піпі
 Спадарыня Сэтэргрэн !
 Піпі
 Спадарыня Сэтэргрэн
 Томі !
 Спадарыня Сэтэргрэн
 Піпі ! ?
 Спадарыня Прысэліюс Спадарыня Гранбэрг !
 Піпі ? - ?
 Спадарыня Сэтэргрэн

Піпі
 Капітан !
 Піпі !
 Капітан !
 Томі !
 Капітан ?
 Піпі
 Капітан !
 Томі !
 Піпі ?
 Томі !
 Капітан ?
 Піпі
 Кланг !
 Спадарыня Прысэліюс !
 Ларсан !
 Спадарыня Прысэліюс
 Піпі
 Спадарыня Прысэліюс !
 Кланг ?
 Піпі
 Ларсан « ...»
 Спадарыня Прысэліюс !
 Ларсан « ...»
 Піпі !
 Ларсан « ...»
 Спадарыня Прысэліюс !
 Ларсан « !»
 Спадарыня Прысэліюс ...
 Піпі
 Ларсан « ...»

Спадарыня Прысэліюс ? ?
 ?
 Піпі , ...
 Ларсан « ».
 Піпі ... !
 Ларсан « ». ? ?
 Кланг ?
 Спадарыня Прысэліюс ?
 Усе трое ?
 Спадарыня Прысэліюс ! ,
 Ларсан !
 Піпі ? , ?
 Спадарыня Прысэліюс , ,
 Капітан ... ! ?
 Піпі ,
 Капітан !
 Піпі ,
 Капітан ? ?
 Піпі ! ,
 Капітан ,
 Піпі ,
 Капітан ,
 Піпі , , ,
 Капітан ,
 Піпі ! ,
 Капітан !
 Піпі !!! !
 Капітан !
 Піпі !
 Капітан !

Людміла Грыгарук:

«

»

Ганна КАНДРАЦЮК

2

2020

— «

» —

:«

».

?

«

».

«

»

* * *

Словы пра Людмілу Грыгарук выказалі яе сябры, настаўнікі роднай мовы і яе вучні.

Ян Карчэўскі:

Людміла Грыгарук (з дому Данілюк) нарадзілася ў 1964 годзе ў вёсцы Кнаразы, што на Бельшчыне. Закончыла эканамічны ліцэй у Бельску-Падляшкім, пасля паступіла ў Варшаўскі ўніверсітэт, дзе закончыла беларускую і рускую філалогію. За сваю педагагічную працу атрымала многа ўзнагарод і падзяк ад дырэктара школы ў Дзень настаўніка, два разы атрымала ўзнагароду бургамістра горада Гайнаўка, узнагароду куратара — медаль Камісіі Нацыянальнай Адукацыі. У 2004 годзе перамагла ў конкурсе «Настаўнік года па беларускай мове» за напісанне праграмы навучання для класаў IV-VI «Ад верасня да жніўня». Атрымала таксама ганаровую граматы Гродзенскага аблвыканкама за ўдзел у міжнародных праектах. З-пад яе рукі выйшла за сорак лаўрэатаў прадметных конкурсаў. У апытальніку, на пытанне як бачыць будучыню беларусаў, яна адказала: «Я, як настаўніца беларускай мовы, адчуваю адказнасць за будучыню маладых беларусаў, за фарміраванне іх тоеснасці. Аднак будучыня залежыць ад многіх фактараў. Закончу словамі Францішка Багушэвіча: „Не пакідайце ж мовы нашай беларускай, каб не ўмерлі“».

Валя Бабулевіч:

—
«
»
!

Аліна Ваўранюк:

—
4
«
»
IV-VI «
»
!

Беата Кендысь:

— 18
«
»
!

Ангеліка Масальская:

— 6, (4),

« ».

7 8

« ».

7 8

Давід Якубоўскі:

—

Ева Іванюк:

—

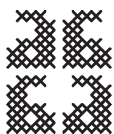
().

Ганна КАНДРАЦЮК

ЗМЕСТ

Рэдакцыйная калегія:

Карэктур:
Тэхнічны рэдактар:
Рэдактар:

Выдавец:

Друк: Koncept Białystok

Zrealizowano dzięki dotacji
Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów
i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem
Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Публікацыя выражае толькі меркаванні аўтара(аў)
і не можа атаясамлівацца з афіцыйнай пазіцыяй
Міністра Унутраных Спраў і Адміністрацыі.

Мікола Ваўранюк	5
АД РЭДАКТАРА	
Ніна Адамюк	7
ЛЮБИЛА	
ЎВЕСЬ ЧАС БЫЦЬ У РУХУ	
(ак)	17
КНІГА ПРА «ІНШЫХ», АЛЕ НЕ ЧУЖЫХ	
Аліна Ваўранюк	21
ЯК ДОБРА ЧАС АД ЧАСУ	
Наталля Галко	30
СКАРБОНКА ГУЛЬНЯЎ	
Астрыд Ліндгрэн - пераклад Аліна Ваўранюк	33
ПІПІ ДОЎГАЯПАНЧОХА	
Ганна Кандрацук	51
ЛЮДМІЛА ГРЫГАРУК: «Я АДЧУВАЮ АДКАЗНАСЦЬ ЗА БУДУЧЫНІЮ БЕЛАРУСАЎ»	

